

Celoletna naročnina znaša K 2.—. Posamezne številke po 10 vin
 Uredništvo: Franc Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). Upravništvo: Ivan Podlesnik, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 8.

V Ljubljani, dné 11. julija 1908.

Letnik I.

Bodimo vsem za zgled!

Ravno pravi trenotek smo si po naših mislih izbrali, da jasno začrtamo temeljna načela, ki so pogoj za obstanek naši mladeniško-telovadski organizaciji. Mi smo tik pred Škofjo Loko, kjer prvič stopimo vsi, kar nas je, pred javnost s sadovi našega dela. Pred tem nastopom se nam zdi potreben apel na vse mladeniče telovadce, nekaj podobnega, kakor povelje na armado, predno se pokaže prijatelju in nasprotniku.

Bratje telovadci in vsi mladeniči, ki hočete kdaj kot telovadci stopiti v naše vrste! Čemu smo ustanovili našo organizacijo? In drugo vprašanje: Kako je nastala?

Misel, da bi se mladina, moška in ženska, združila razun na izključno nabožnem temelju tudi v drugih društvih, se je porodila in snovala na slovenskih katoliških shodih. To že jasno kaže, kakšen namen smo z mladinsko organizacijo zasledovali. Prišli so požrtvovalni in praktiški organizatorji, ki so našli pravo obliko za združevanje mladine: telovadne odseke.

Kaj smo hoteli s tem povedati? Sledečo resnico, ki z njo telovadna društva stojijo in padejo: da so ideje, težnje in cilji slovenskih katoliških shodov tista tla, iz katerih edino zamorejo srkati vase telovadni odseki življenjskega soka za svoj obstanek! Telovadna organizacija ni nobena veselična organizacija, temveč je izobraževavna organizacija za telo in duha! Ker pa je prava in temeljita izobrazba duha le tista, ki je zasnovana organizacija krščansko-socialna vadba organizacija krščansko-socialna organizacija.

Nismo ozkosrčni in nestrpni. Mladini ne kratimo njene naravne pravice do veselja in

užitka. Toda vsak užitek in vsako razveseljevanje mora biti pošteno in niti za las ne sme prekoračiti tiste ozke meje med dobrim in zlim, ki jo mladenič v žaru razplamtelih občutkov večkrat ne ve ločiti. Naši telovadni odseki so vsigdar rade volje povzdigniti sijaj naših večjih prireditev, pri tem se pa nikdar ne sme pozabiti, da morajo misli krščanskega mladeniča telovadca višje leteti in da mu mora prvi in glavni namen biti: 1. izuriti si telo, 2. izobraziti duha, 3. oplemeniti srce.

Če bi šlo zgolj za to, da se naši fantje postavijo, potem bi res ne vedeli, čemu imamo lastno organizacijo, ko imajo Slovenci itak že »Sokola«. To pomnimo: Od sokolov se v tem razločujemo, da smo mi krščansko-demokratiški mladeniči, sokoli so pa liberalni. To smo v »Mladosti« številko za številko povdarjali in boba nočemo v steno metati. Zato je zapisano, da je potem tudi storjeno. Zato smo z javno telovadbo v Škofji Loki združili tudi mladeniški tečaj. Zato pišemo v našem glasilu tudi redno članke za obrambo verskih in нравnih resnic krščanstva.

Pomislimo, da imamo v predsedstvu »Zveze telovadnih odsekov« tudi zastopnika katoliškega visokošolskega društva. To pa zato, da smo v zvezi z našimi dijaki. V zvezi smo pa zato, ker rabimo nujno sodelovanja naših visokošolcev. Sodelujejo pa visokošolci pri naši organizaciji potom »Slovenske dijaške zveze« tako, da v naših odsekih in izobraževavnih društvih ali predavajo, ali knjižnice urejajo ali tudi pri telovadbi pomagajo itd. To vse kaže na ozki stik, ki med našo Zvezo in vsem ostalim krščansko-socialnim zvezam vlada.

Kar se tiče telovadbe in izobrazbe duha, o tem smo že mnogo pisali. Nič manj važna pa

ni plemenitost srca, ki se v tem kaže, da je slovenski mladenič telovadec »Krščansko-socialne zveze« vnet za vse dobro in dobro tudi dela, zlo pa sovraži in se ga ogiba. Plemenit v čustvih, kreposten v dejanjih, tak mora naš telovadec biti! Plemenit v čustvih! Ne sme biti sirov ne v besedah, ne v dejanjih. Visoke cilje mora imeti, njegove misli in želje ne smejo plaziti po nizkih tleh strasti in nagonov. Kavalir mora biti v najlepšem pomenu te besede!

»Uzori tudi plemeniti,
Če duh je z ognjem njih ogret,
Božanstven cvet mogó roditi.«

Božanstven cvet, o katerem govori pesnik, to je ravno plemenitost srca, ki je mogoča le, ako duha mladeničevega povzdigujejo najvišji vzori, ki so Bog, posmrtnost, vernost, ljubezen do bližnjega, domoljubje. Naš telovadec se ne bo ogibal samo tistega, kar je naravnost slabo, temveč tudi takih stvari, ki so nedostojne, ne-lepe in kažejo nizkotnega duha.

Pošten v dejanjih, smo dejali, je druga zahteva. Pošten v mislih in besedah, to se pravi, da mora telovadec nad vse resnico spoštovati in nasproti drugim resničen biti. Pošteno pa dela, kdor po vesti dela, po božjih zapovedih. — Brez tega bi naša telovadska organizacija bila kakor tisti malik, ki ga je v sanjah videl prorok Daniel in ki je imel glavo iz zlata, telo iz srebra, noge, podlago, pa iz gline. Odtrgala se je skala na gori, zvalila se zlatemu maliku pod noge, da je strmoglavil in se razdrobil na drobne koščke . . .

Naši telovadni odseki, zlasti po deželi, so vzorni in jih moramo pohvaliti vse brez izjeme, ne moremo si pa kaj, da bi v tem oziru prav posebno ne omenili in pohvalili šentviškega. Želimo, da bi strogi pogoji, ki se pri šentviškem telovadnem odseku stavijo glede na nravno obnašanje članov, kar je tudi merodajno za s p r e j e m članov, povsodi vpeljejo. Strogo gledajo v Št. Vidu na to, da preklinjevavcev, pijancev, pohajkovavcev in pretepačev ni v društvu. Posnemanja vredno!

Ljubljanski telovadni odsek je središče vsemu telovadskemu gibanju. Zato se morajo ravno na ta odsek staviti v vsakem oziru in ne samo v tehniško-telovadskem, največje in najstrožje zahteve.

Mladenci telovadci! Še enkrat apeliramo: Bodimo vsem za zgled!

Cerkev.

Človeško življenje ima veliko vrednost, a le v svitu treh resnic, ki so Bog, svobodna volja, posmrtno življenje. Brez teh resnic življenje nima zmisla, ampak bi bi bilo le velika prevara in laž. Na te resnice se morajo opreti tudi vse druge resnice, ki uravnavajo življenje človeštva: zasebno, politično, social-

no, gospodarsko. Krščanstvo je povzelo te resnice v desetih točkah, ki jih imenujemo »deset božjih zapovedi«. Vse te resnice hrani človeštvu, brani in razlaga — C e r k e v.

So ljudje, ki kar slišati ne morejo besede Cerkev. Imenujejo se svobodomiselnici, a so le malomiselnici! V dobi socializma žive, a ne vedo, kaj je socialist. Kaj pa je to: človek je socialno bitje? človek je družabno bitje? Ali se to pravi le, da je človek rad v družbi? Ali ne pomeni beseda »socialno bitje« mnogo več? Človek je socialno bitje, to se pravi: človek se brez družbe sploh ne more prav razvijati. Le s skupnim, vzajemnim, družnim delom more človeštvo napredovati. Kje bi bilo človeštvo, ko bi moral vsak človek sam iznova vse začeti? vse iznajti? vse izmisliti? Kje bi bilo umno gospodarstvo, ko bi moral vsak sam vse šele preskusiti, premisliti, iznajti? Ko bi moral vsak sam iznajti drevo in hrano, vevnik in mlin? Ko bi moral vsak sam preskusiti zemljo, gnojila, žita? Kje bi bila obrt, ko bi moral vsak sam iznajti vse orodje, vse stroje? Kje trgovina, ko bi moral vsak sam iznova izmisliti ladje in železnice? Kje veda, kje umetnost, kje sploh vse to, kar imenujemo človeški napredek, omiko, kulturo? To je pomen človeške socialnosti: le z družnim delom more človeštvo napredovati in ohraniti to, kar si je v stoletjih družnega dela pridobilo in priborilo! Današnja visoka stopnja človeške omike, človeškega napredka bi bila nemogoča brez socialnosti. Ta je izumil to, človeška družba je to sprejela in ohranila potomcem; drugi je iznajdba izpopolnil, človeška družba je zopet sprejela tako izpopolnjeno iznajdbo in jo izročila potomcem. Tako se deduje in ohranja v človeštvu, kar je dobrega, tako se vedno bolj izpopolnjuje.

Tudi verstvo, tudi spoznanje verskih resnic se more ohraniti v človeštvu le po vplivu socialnosti, po družbi in v družbi.

Veliki krščanski modroslovec sv. Tomaž Akvinski je razmišljal o tem in dejal: Kaj bi bilo s človeštvom, ko bi moral vsak sam iznova in izpočetka zamisliti verske resnice? Le malo ljudi bi prišlo do zadostnega božjega spoznanja! Mnogi ljudje so sploh že po naravi kaj malo sposobni misliti, razmišljati tako velike resnice, kakor so resnice o Bogu, o duši, o posmrtnem življenju. Drugi so nekako preslabotni, da bi s trudom iskali resnice. Morda celo nekako prelenobni. To sicer ni lepo, a žalostna skušnja uči, da je tako. Niso nedovzetni za resnico, a manjka jim tiste velike resnobe, da bi se ne ustrašili nobenih težav in žrtev. Zopet drugi — pravi sveti Tomaž — pa nimajo časa, ne utegnejo. Doma, v družini, v gospodarstvu, imajo toliko dela in truda, da res ne utegnejo sami proučavati modroslovja in razmišljati, kakšen zmisel ima pač človeško življenje, katere resnice-vodnice vodijo k pravemu cilju.

Tudi verstvo mora biti torej sad socialnosti. Verske družbe morajo zvesto hraniti, kar

si je priborilo človeštvo božjega spoznanja v dobi stoletij.

A celo z verskimi družbami, ki bi v njih vladale le naravne sile, bi ne bilo človeštvo dosti pomagano. Sveti Tomaž nadaljuje: Velike verske resnice so globoke resnice, ki jih ni tako lahko doumeti. Treba bi bilo dolgega truda, mnogo razmišljanja, treba bi bilo pred vsem duha, svobodnega strasti, da bi se dvignil do pravega spoznanja božjega. Koliko je takih modrijanov v človeštvu, ki bi imeli tako bister um, tako veliko ljubezen do resnice, tako čisto srce, da bi jasno, trdno, brez moreče negotovosti, brez razjedajočih dvomov spoznali resnico, živeli zanjo, žrtvovali se zanjo, oznanjali jo človeštvu? Malo jih pozna zgodovina, recimo rajši nobenega ne. A če se veliki možje med seboj prepirajo, če ta trdi to, oni ono, če danes oznanjajo to, jutri ono, če sami ne živijo po spoznani resnici, če jih ni, ki bi se žrtvovali za resnice — kako naj človeštvo ve, kje je resnica, kje pravica, a kje laž, kje odkritosrčna izpoved resnice, a kje strast? Negotovost, dvomi, zmoti, laži, npravne zablode bi morale človeštvo, če bi bilo prepuščeno slabotni človeški modrosti. Bedno in nesrečno tako človeštvo!

Česa je torej treba človeštvu? Verske družbe, ki hrani velike verske resnice brez negotovosti, brez dvomov, brez zmote, ki jih podaja vsem, učenim učeno, preprostim preprosto, ki jih razlaga v knjigah visoke modrosti in v skromnih abecednikih, katekizmih. Treba je verske družbe, ki v njej vlada ne človeški, slabotni, zmotan in dvomom udani um, ampak božja resnica, večna, jasna, nezmotljiva. Treba je verske družbe, ki ima spoznanje od Boga samega, ki v njej hrani in čuva to božje razodetje nezmotljivi božji Duh. Take verske družbe je treba nesrečnemu človeštvu, da ne zgreši poti do cilja, da ne zaide v teme zmot in v kaluže zablod.

Kje je taka verska družba? Le ena si lasti vse to, le ena spričuje, da ima res vse to, le eni daje spričevanje tudi vsa zgodovina — to je Cerkev, katoliška Cerkev!

Cerkev si lasti nezmotljivost. Brez strahu oznanja verske resnice; nobenega dvoma ne dopušča, od vseh, od učenih in neučenih, modrih in nemodrih terja vero.

Cerkev spričuje, da je res nezmotljiva. Dva tisoč let bo kmalu, kar vodi Cerkev človeštvo po viharnem morju časovnih dvomov in zmot, vedno oznanja iste resnice, nikdar se ni udala nobenim goljufivim omamam človeške modrosti, nikdar ji ni izpodbil nauka noben ugovor človeške učenosti. Zamisli človeške učenosti in modrosti so se menjale, kakor se menja moda, obleka; nauk Cerkve se ne menja.

Cerkvi daje spričevanje tudi vsa zgodovina, da je nezmotljiva. Kristus živi v človeški zgodovini: to pričajo oni, ki ga ljubijo z vso ljubeznijo svojih src, to pričajo pa tudi oni, ki ga sovražijo. Kristus loči človeštvo v dva tabora:

tu vera, tam nevera. Boj v človeštvu je boj z a Kristusa in z o per Kristusa. Ta Kristus, ki ga človeška zgodovina utajiti ne more, pa je ustanovil svojo Cerkev, on ji je dal nezmotljivo učiteljstvo in on je dejal: In peklerska vrata je ne bodo premagala!

To je človeštvu Cerkev: božja učiteljica verskih resnic, ki bi jih človeštvo samo le s težka spoznalo in s težka ohranilo brez dvomov in zmot. A kako naj bi živelo človeštvo, če bi bilo glede prvih resnic v dvomih in zmotah?

Seveda je Cerkev še veliko več. Nič še nismo rekli o višjem božjem spoznanju, ki ga hrani Cerkev, nič o tistih čudežnih studencih božje moči, ki so zakramenti, nič o kruhu božjem. Celó o tem še nismo ničesar rekli, da je vse, kar je zanj velikega v človeštvu, nastalo pod vplivom Cerkve. Dosti je že to.

Življenje nima zmisla brez vere. Vera more živeti le v verski družbi. Jasnost, trdnost, gotovost brez negotovosti, brez dvomov, brez zmot pa more dati le ona verska družba, ki je katoliška Cerkev.

Zato pozdravljena, Cerkev!

Škodljivci.

Ni ga za duhovniškim za ljudstvo pomembnejšega stanu kot je učiteljski. Učitelju je poverjena naloga vzgajati kmečkega otroka v najnežnejši dobi in da se vpliv v šoli pridobljene vzgoje dolgo pozna in močno vtisne v mlado srce, se pač ne da tajiti. Ker je zato tudi od učitelja večkrat odvisno, kako bo ljudski naraščaj mislil in delal, zato ima prav posebno dolžnost čisto v primeri z veliko odgovornostjo, ki jo nosi.

Učitelj je v službi ljudstva. Nočemo povdarjati gotovo zelo važnega dejstva, da ljudstvo nosi velika bremena za šolstvo. Glavno je to, da ljudstvo izkazuje učitelju tako veliko zaupanje kot nobenemu drugemu. Izročča mu v varstvo svojo mladino. Tako veliko zaupanje zahteva od učitelja, da je on tega zaupanja vseskozi vreden. To ni od njegove strani nikakoršna usluga, temveč dolžnost.

Ta dejstva stojijo trdno in nihče jim ne more ugovarjati. Priznati jih mora najhujši zagriženec. Iz teh dejstev pa sledijo sledeča druga:

Učitelj mora mladino vzgajati na podlagi domače vzgoje. Napačno se tega ne sme umeti. Nihče, ki razsodno in nepristransko misli, ne zahteva od učitelja, da morda odobruje, kar se doma napačno dela in ukrepa. Stariše, ki to, kar šola stori res dobrega, doma podirajo, treba odločno obsojati. V tem oziru pri nas ni vse zlato. V šoli učijo otroke, naj se uljudno vedejo, dostikrat pa sadov tega ne vidiš, in otroci tujca, ki pride skozi vas, niti ne pozdravijo ne. Po nekaterih krajih ta lepa navada sploh pomenja. Treba odkrito priznati, da tega šola večkrat ni kriva, temveč dom. Stariši čestokrat učitelju ali učiteljici delajo težave, kjer bi ne smeli.

Če pa vprašamo — kajti to, kar smo zdaj navedli, velja le za malo slučajev in po ogromni večini naše ljudstvo upošteva delo dobre šole in dobrega učitelja — če vprašamo, kdo je kriv, da šola ne dosega svojih uspehov, moramo žalibog povdarjati, da liberalno učiteljstvo. Liberalni učitelj škoduje šoli in ljudstvu.

Kako to? Odkod to? Dobra vzgoja je mogoča le tako, da učitelj gradi na temelju, katerega sezidajo doma. Nasprotstva med domačo in šolsko vzgojo ne sme biti, ako noče šola propasti. Liberalno učiteljstvo pa je vzrok, da se ustvari nasprotstvo med tema dvema činiteljima, katerih soglasje je za vzgojo otrokovo neobhodno potrebno. In v čem ne soglašata šolska in domača vzgoja?

Poglavitno je to, da liberalno učiteljstvo izpodkopuje verski temelj, na katerega zidata vzgojo dom in cerkev. Seveda, naravnost liberalni učitelji v šoli tega ne delajo, ker ne morejo in ne smejo. Šolski zakon je sicer liberalen, določa pa vendar versko-nravno vzgojo. Liberalni učitelji sicer, kakor se to razvidi iz njihovega pisanja v »Učiteljskem Tovarišu« in »Domačem ognjišču«, menijo, da je nravno-versko mogoče podučevati tudi brez ozira na nauke krščanske vere in katoliške cerkve, katero venomer psujejo in blatijo. Je pa to, da pač sami morajo izprevideti, da s tem nikamor ne pridejo. Svobodomiselnega katekizma ni in ga je tudi nemogoče sestaviti. Prave nravnosti ni, kjer ni vere. Liberalni učitelji imajo sicer tudi glede na to svoje nemodre pomisleke. Pravijo namreč, da so verni in da vero spoštujejo, ker brez nje vzgoja res ni mogoča, nasprotujejo pa cerkvi. Pa tudi s tem ne bodo nič opravili in to najbrže tudi sami izprevidijo. Ni je vere na svetu brez cerkve. Oblast, ki določa, ka je prava vera, kaj pa le ljudska izmišljotina in zmota, mora biti. Mora biti družba, ki varuje čistost vere, in to je cerkev. Liberalni učitelji preko tega dejstva ne morejo in v šoli za njihove osebne nazore ni mesta.

Toda — liberalno učiteljstvo drugače dela proti verskonravni vzgoji otrok, in to s svojim zgledom. Človek, ki osebno nič ne veruje, tudi v šoli prave vzgoje v verskem smislu ne more podajati. On o malo važuje vero in cerkev in to je za mladino ravnotako škodljivo, kakor če bi učitelj naravnost zabavljal. Vrhtega pa liberalni učitelj s svojim delovanjem v javnosti dela proti namenom mladinske vzgoje, in ravno ta točka je vredna, da jo nekoliko osvetlimo. Ravno za naše mladeniče in dekleta bo v veliko korist, če to pojasnimo.

Kako delajo pri nas liberalni učitelji? Nasprotujejo vsem organizacijam, ki jih zasnuje ljudstvo! Naše ljudstvo je krščanskodemokratskega mišljenja, naravno, da njegove organizacije tudi na tem temelju slone. Toda liberalni učitelji ustanavljajo nasproti kr-

ščanskim izobraževalnim društvom liberalna, nasproti telovadnim odsekom »Sokole«, nasproti »Krščanskosocialni zvezi« svobodomiselnemu »Zvezo« itd. Seveda, imajo pravico za to kot državljani. Dobro! Ampak iz te pravice učiteljev sledi jasno dolžnost ljudstva, liberalnim učiteljem povsod in v vsakem oziru nasprotovati, proti njim z vsemi dopustnimi sredstvi se bojevati!

Ali to koristi šoli, namenu vzgoje? Ravno mladina mora biti v prvih vrstah proti liberalnim učiteljem! Čisto naravno, da potem mladina do liberalnega učitelja ne more imeti nobenega spoštovanja in nobenega zaupanja.

Iz tega nepobitno sledi, da si mora ljudstvo preskrbeti druge vzgoje. Naša ljudska šola so in bodo odslej naša izobraževalna društva.

Rekli smo, da imajo liberalni učitelji kot državljani pravico snovati liberalna društva. Toda nimajo pravice v političnem in »kulturnem« boju, kakor ga oni imenujejo, nastopati s tisto zagrizenostjo in sovražnostjo, s katero dejansko nastopajo. Vsaj kot izobraženi ljudje, med katere se liberalni učitelji še vedno štejejo, nimajo te pravice. S tem se kruto pregrešijo proti svoji nalogi kot šolniki in vzgojevalci. V svojem boju pa so naši liberalni učitelji prišli tako daleč, da jih ne more nihče več smatrati za vzgojevalce, temveč za pohujševalce, ne za učitelje, ampak za zapeljitelje. Če mladina svojega učitelja vidi, kako je podivjan in posirovel, kako neumno demonstrira n. pr. proti škofu, kadar obišče šolo, kako hujska proti domači duhovščini in možem, proti »Marijini družbi« zabavlja itd., kaj si mora pri tem misliti? Nujno ali sama tako podivja, ali pa se mora postaviti lastnemu učitelju nasproti!

Do tega smo tudi res prišli. Naša mladina je najbolj poklicana za boj proti liberalizmu in brezverstvu in zato tudi za neizprosni boj proti liberalnemu učiteljstvu. Smo že v tem boju in ga bomo še odločneje nadaljevali.

Kdo se ne spominja, kako je »Domače ognjišče« nedavno dolžilo v nekem članku pošteno kmečko ljudstvo v ljubljanski okolici, da je posirovelo? Namigavalo je, da zaradi tega, ker je verska vzgoja, katero podeljuje cerkev, nedostatna in da le šola zamore ljudi napraviti zares plemenite! Mladeniči, ali bomo prenašali take hudobne čenče? Kam bi prišli, ako bi bili res izročeni v vzgojo liberalnim učiteljem, ki so sami tako nedostatno vzgojeni? Ako bodo doma učitelji agitirali za »Domače ognjišče«, povejte jim, da tega domačega smetišča ne rabite! Sploh se držite tega: Podpirati je treba vsepovsodi učitelje in učiteljice, ki so v »Slomškovi zvezi«. Tem gre največje zaupanje in spoštovanje ljudstva, liberalnim učiteljem pa ravno nasprotno. Tega navodila se bo lahko držati.

Mladiči in dekleta! Časi so resni, toda prišli bodo še hujši. Ne varajmo se, kajti sovražniki vere in prave ljudske omike bodo rovali naprej z vsemi silami kakor krti pod zemljo. V tem boju bo vaša častna naloga, biti vsemu ljudstvu na čelu proti vsakomur, zlasti pa bodo najkrepkejši udarci morali biti naperjeni na najhujše škodljivce ljudstva!

Mladiški shod pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah.

Mladiški shod pri Sv. Trojici v Slovenskih Goricah na Štajerskem dne 5. t. m. se je začel s službo Božjo. Cerkevni govor je imel dr. Hohnjec, ki je na podlagi svetopisemskega izreka »Spominjaj se svojega Stvarnika v dneh svoje mladosti«, razložil mladiščem v navdušenih besedah prvi del njihovega mladiškega gesla: Vse za vero sveto! Verem mladič je Bogu ljub in cerkvi drag ter svojemu narodu potreben. Slovesno sv. mašo je služil gvardijan Nikolaj Meznarič. Med sv. mašo je ubrano pel domači pevski zbor.

Cerkev, samostan in slovenske hiše so bile okrašene z zastavami. Slavoloki s primernimi napisi so še bolj povečali ta dan slavnost. Ko je velika ploha očistila sopeno ozračje, se je pričelo zborovanje ob polu 2. uri popoldne, v najprijetnejšem, čistem vzduhu, na samostanskem prostoru pri cerkvi, v senci mogočne, košate lipe.

Otvoril je shod predsednik mladiškega političnega društva pri Sv. Trojici, Janez Šiška. Pozdravlja zborovalce, povdarja, da smo vsi enega mišljenja, vneti za blagor slovenske domovine. Zeli v imenu mladiškega društva največ uspeha zborovanju. — Podpredsednik Slov. kršč. soc. zveze štajerske, dr. Hohnjec, nastopi in navdušeno pozdravljen, izvaja: »Za vero sveto in domovino,« to je naše geslo! Ljubezen do domovine pa se mora kazati v dejanju. Mi moramo biti napredni. Napredovati moramo duševno in gospodarsko. Ljubezen mora biti v srcu, delo v glavi, delo v rokah! Vabi zborovalce na veliko prireditev v Škofji Loki dne 26. julija t. l. Pozdravlja frančiškane, ki so nam šli v vsakem oziru na roko, gvardijana in druge patre. Pozdravlja zastopnika »Zveze telovadnih odsekov«, načelnika br. Vojteha Jeločnika in tajnika br. Franc Puča, ki sta prihitela v lepih telovadnih uniformah. Pozdravlja zastopnika koroških Slovencev, mladičiča Krofa iz Pliberka ter vse navzoče, ki so prihiteli iz vseh krajev Slovenskih Goric.

Predsednik štajerske »Mladiške zveze« Žebot, znan že od neštevilnih shodov, povdarja, da smo se zbrali zato danes pri Sv. Trojici, da počastimo god sv. Cirila in Metoda. Pred par dnevi so se zbrali češki katoliški mladiči v Velehradu, in bilo jih je 5000. Nas ni sicer 5000 tukaj zbranih, a lahko rečem, da nas je 5000 po duhu in moči. Vera in naša domovina nas kliče pod orožje. Veselje imamo do dela in do boja. Pojdite med ljudstvo in širite narodno zavest in narodni ponos. Mladič, ki si upa kaj žrtvovati za naše ideje, ta je dika in ponos našega naroda. — Sinoči smo zažigali kresove. Spomnil sem se časov, ko so zažigali pradedje kresove, kadar so prihrumeli v deželo Turki. Sedaj pa smo zažigali kresove v čast slovenskima blagovestnikoma, v svabilo, da je v deželi janičar — slovenski nemškutar ter bratec njegov liberalizem. To sta naša sovražnika, in proti tema gremo v boj. — Nato je prečital dr. Hohnjec mnogo pozdravov in brzojavk iz daljnjih in bližnjih krajev. — Lep prizor je bil, ko je nastopil na okrašenem govorniškem odru gvardijan p. Nikolaj Meznarič. Spodaj sami mladi obrabi, zgoraj pa govori častitljiv mož, res kot pravi oče svojim otrokom: Delam več kot 40 let za slovenski narod in bodite prepričani, da vam želim vse dobro, zlasti mladini, ki je najbolj v nevarnosti. Vem, kaj je za vas dobro in zato vam priporočam »Mladiško zvezo«. Govoril je še več iskrenih besed, in govoru so sledili navdušeni »Zivio«-klici.

Za njim je nastopil načelnik »Zveze telovadnih odsekov« iz Ljubljane, br. Vojteh Jeločnik. Kot zastopnik Z. T. O. prinaša zborovalcem iskrene, bratske pozdrave, vseh mladiščev, ki so organizirani v naši mladiški zvezi: Tem iskrenejši so ti pozdravi, ker lepi današnji vaš shod priča, kako lepo, kako navdušujoče se giblje zavedna mladina po lepi Štajerski. To je tudi prav, kajti mladina je naše najlepše in tam, kjer je mladina, je bodočnost. Mali naš narod bije ljute boje z vsestranskimi sovražniki in v teh bojih mora biti mladina pripravljena, da zavzema v narodovi armadi prvo in odločilno mesto. Iz tega namena, iz namena, da vzgojimo narodu svojemu poštene, zavedne, neustrašene mladiče-značaje, iz tega namena smo se pričeli organizirati pri nas na Kranjskem v mladiške telovadne odseke. — Govori podrobneje o vzgoji značajev in pomenu dobro vzgojenih, značajnih mladiščev. — Za delo v telovadnici je treba precej nepremagljive vztrajnosti in trdne discipline. Kaj bi bila organizacija brez discipline? Prav nič! Slabotno dete, ki ga lahko premaga vsakdo. Prav tako bi tudi naše mladiške organizacije brez trdne discipline ne pomenile prav nič. Kako pa se ta disciplina vpelje? To nam kaže zopet delo v telovadnici. Kaj pa se uče naši mladiči v telovadnici? Vztrajnega, poštenega, resnega dela. Dela, ki ne pozna sebe, temveč je namenjeno v blagor bližnjega in korist domovine naše, ki jo ljubimo vsi iz dna svojih src. Mladič, vzgojen v telovadskem duhu, bo brezdvomno koristen v veliki družini našega naroda. Saj veeplja ta telovadski duh v srce mladiščem vero, poštenost in ljubezen do dela, torej lastnosti, ki jih najbolj potrebujejo naše naroda. — Dne 26. t. m. priredi Z. T. O. v Škofji Loki veliko javno telovadbo. Nastopilo bo več stotin telovadcev. Drugi dan pa se bo vršil mladiški tečaj. Vabimo vse, da boste videli, in naša rdeča srajca — barva bratstva in ljubezni, vam priča, da ni treba biti ravno liberalni »Sokols«, ako hočem telovaditi. Kakor sva z radostjo prihitela na lepo vaše zborovanje, tako z radostjo zró naši bratje na Kranjskem na vas s prepričanjem, da bodete tudi vi del tiste armade, ki nosi napis na svojem praporu: po poti poštenosti v lepo bodočnost. Na zdar! (Zivahno odobravanje.)

Za njim je nastopil tajnik Z. T. O., br. Franc Puča, ki je izvjal: Dragi slovenski mladiči! Kaj hočemo? Zasaditi slovensko zastavo v tla, in reči — ta zemlja je naša! Povedati hočemo vsemu svetu, da smo verni, in taki hočemo ostati. Ako pa napovedujemo boj, ako si hočemo zopet priboriti, kar smo izgubili, potem moramo tudi vedeti na kak način bomo postopali. Ni dovolj, ako hodimo samo na shode in kličemo »Zivio«, — delati moramo! Združimo se, organiziramo se, da bomo z združeno močjo udarili na nasprotnike ter tako zmagali. Ni nam treba poznati nobenih mej, če so tudi med nami gore in vode, ena in ista misel nas druži, srca nam enako bijejo. Mi smo verni katoličani, Slovenci in demokratje. Mi smo Slovenci ne samo zato, ker ljubimo svojo domovino, ampak tudi zato, ker vemo, da nam je Bog dal našo milo slovensko govorico in ker v Boga verujemo. Demokratje smo, ker smo vsi enaki, ker vemo, da je Kristus učil: Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe! In ravno v »Zvezi telovadnih odsekov« se goji demokratizem. Dve točki ste, o katerih hočem še spregovoriti. 1. Zakaj telovadimo? 2. Zakaj snujemo telovadne odseke po naših društvih? Telovadimo zato, ker hočemo vzgojiti zdrav, čil narod, ker vemo, da je le zdravemu, krepkemu narodu zagotovljen obstanek. Telovadne odseke pa ustanavljamo, ker je samo na ta način mogoče ustvariti mogočno organizacijo, disciplinirano armado, ker je na ta način mogoče delo po programu, po gotovem načrtu. Telovadne odseke snujemo po izobraževalnih društvih, ter se upravljajo čisto samostojno, odbor izobraževalnega društva ima samo nadzorstvo nad svojim telovadnim odsekom. Nato pojasnjuje govornik upravo in sestavo telovadnih odsekov. H koncu pravi: »Zveza telovadnih odsekov« postaja vseslovenska. Na Štajerskem imamo že telovadne odseke; na Goriškem se pridno snujejo in na Kranjskem so. Slovenski mladiči, združimo se v eno armado, čim več nas bo, lažji bo boj. Ko smo prvič pred enim letom telovadili v Ljubljani v »Unionu«, ko sta obstajala samo dva telovadna odseka, tedaj nam je ljubljani naš dr. Krek dejal približno tako-le: Fantje, postavili ste mlaj, glejte,

da ga držite! Jaz pa vam kličem: Slovenski mladeniči! Tudi vi ste z današnjim shodom postavili mlaj, mlaj navdušenja in ne samo to, tudi mlaj moči. In v to, da bo ta mlaj vedno stal, vam kličem krepek telovadski Na zdar! (Odobranje.)

Za njim je govoril koroški mladenič V. r. o. i. iz Pliberka, ki je prinesel pozdrave zbranim mladeničem ter povdarjal, da mora pasti meja med Koroško in Štajersko. Nato so še govorili mladeniči: Franc Kranjc, Sv. Bolfank; Fr. Sparel, Jarenina; I. Poljanec, Sv. Anton; I. Brezner, Sv. Jurij v Slovenskih Goricah; I. Roškar, Sv. Benedikt; I. Hauptman, Sv. Križ nad Mariborom; Urbanič Blaž, Sv. Ana; Franc Borko, Sv. Anton v Slov. Gor.; Jakob Felician, Vurberg.

Nato je še govoril kaplan Bosina od Št. Jurja v Slovenskih Goricah. Izvolil se je naposled pripravljalni odbor za ustanovo telovadnega odseka.

Škofja Loka.

Glede na Škofjo Loko se je sklenilo tudi še sledeče: Vsi odseki, ki se še niso prijavili za Škofjo Loko, naj to store čimprej in naj naznanijo število članov, ki se udeležijo javne telovadbe, kakor tudi tiste, ki se bodo udeležili mladeniškega tečaja.

Oni telovadci, ki še nimajo uniform, naj pridejo v narodnih nošah, kjer jih imajo. Isto se želi tudi glede na ostala društva krščanske socialne zveze!

Pri priredbi bo sodelovala domžalska godba.

Zastava S. K. S. Z. bo sprevedu na čelu. Za njo korakajo telovadci, vsak odsek zase kot samostojna četa. Pri vsakem odseku so vsi člani brez izjeme, vendar korakajo uniformirani telovadci spredaj, neuniformirani neločeni za njimi. Telovadcem sledijo ostala društva s svojimi zastavami. Metliški telovadci v belokranjskih nošah in svojo tamburaško godbo korakajo seveda med telovadci. Metličani pridejo v istih nošah, ki so jih imeli na Dunaju pri jubilejnem izpredvu. Njihova godba bo med veselico tudi koncertirala. Pri javni telovadbi izvajajo Metličani popolnoma novo točko, namreč skok s palico (Hochstabsprung).

Škofjeloške priredbe se udeležijo tudi akademiška društva »Zarja«, »Danica« in »Slovenska dijaška zveza.«

Z. T. O.

Odslej bo sejam predsedstva »Zveze telovadnih odsekov« prisostvoval tudi član »Danice«, da bodo tudi naši akademiki informirani o našem delu in potrebah, zlasti kar se tiče predavanj itd. Zato se »Zarji« pošljejo tudi cirkularji Z. T. O.

V Št. Vidu nad Ljubljano se vrši javna telovadba 6. septembra.

Redovne vaje med korakanjem.

(Dalje.)

Korakanje v štiristopu.

Korakanje v štiristopih se rabi pogosto pri rajalnih pohodih, a še česče pri izletih in raznih drugih manifestacijah, katere prirejajo telovadci bodisi že v kroju ali tudi ne.

Pri rajalnem pohodu se tvori štiristop, če se dva dvostopa združita; razcepi se štiristop, ako se ločijo dvostopi ali zastopi drug od drugega v razne smeri.

Kako se tvori štiristop na mestu, je bilo že zadnjič opisano. Korakanje v štiristopu je popolnoma enostavno. Paziti je na to, da so štiristopne vrste lepo ravnane in krite. Strogo se zahteva to zlasti pri zavojih. Levi krajinik mora skrbeti, da se štiristopna vrsta ne razklene v levo, desni, da se ne razklene v desno, tako da je štiristopna vrsta vedno toliko sklenjena, da se lahko prosto maha z rokami.

Ako štiristop koraka po široki cesti in zavije v ožjo, kjer se v štiristopu ne more korakati, se pride lahko na gotovo povelje iz štiristopa v dvostop in tudi, ako je potrebno, iz dvostopa v zastop. Zelo važna je ta vrsta redovnih vaj med korakanjem, kadar telovadci korakajo v cerkev ali kako drugo poslopje. Uporabljajo se tudi, če

se slučajno sreča štiristop na ne dovolj širokem potu s kakim vozom ali s čem drugim.

Če se koraka v štiristopu, se glasi povelje: »V dvo-stop, desni vzad!« Povelje naj se glasi na korak z desno nogo! Seveda velja to povelje le desnim. Levi nadalje korakajo v enakomernem tempu. Desni, takoj, ko se je izgovorilo povelje na korak z desno nogo, napravijo še en korak z levo nogo, desno postavijo poleg leve in takoj napravijo odkorak na levo, tako da pridejo desni za svoje leve sosede ter tako stvorijo dvostop, ki v istem tempu lahko koraka dalje.

Na povelje: »Štiristop, desni vspred!« pridejo desni zopet naprej do štiristopa. Povelje se mora izvršiti vedno na korak z desno nogo. Na to povelje se napravi še en korak z levo nogo in za tem se napravi takoj odkorak v desno naprej, da pridejo desni na desno stran njih levih sosedov in stvorijo zopet prejšnji štiristop.

Ravno po teh pravilih se vadi iz dvostopa zastop in obratno: Povelji: »V zastop, desni, vzad!« — »V dvo-stop, desni, vspred!« (Dalje.)

Dvojčka.

Iz Logatca.

Letošnji praznik sv. bratov Cirila in Metoda — 5. julija — je bil dan logaških mladeničev. Ta dan se nam je namreč izpolnila želja, ki smo jo že davno gojili v svojih srcih: da bi ustanovili svoj telovadni odsek. Imamo sicer v Logatcu »Sokola«, izvaljenega pred kratkim od znanega Lenarta Lotriča in Tomo Tollazzija, a »Sokole« ni za nas. »Škrici« naj se zbirajo pod njegovimi peroti, mi pa hočemo biti samosvoji, smo rekli. In glej! Ustanovila sta se kar dva odseka, tako, da je dobila Z. T. O. v Logatcu dvojčka. — Najprej je bil ustanovni shod v Gor. Logatcu po popoldanski službi božji. Kaplan Leopold Turšič je pozdravil zbrane mladeniče in jih bodril, naj se z ljubeznijo oklenejo telovadbe.

Nato pa je v krasnem, pesniško nadahnjemem govoru predsednik »Zveze telovadnih odsekov«, brat dr. Lovro Pogačnik, naslikal veliki pomen telovadbe in močnega vpliv, ki ga ima telovadba na slovensko mladino. V telovadnici se uči mladenič vztrajnosti, krepi si telo, bistri um, utrjuje značaj, goji medsebojna ljubezen. Stran z nekdanjo fantovsko srditostjo, prizanesljiva, oživljajoča ljubezen naj zaori v naših srcih: »Vse za vero sveto in za domovino drago,« to je geslo naših vrst. Uspeh govora je bil dovoljen: 21 mladeničev se je vpisalo v odsek, ki so si izvolili sledeči odbor: br. Jakob Senčur, predsednik, br. Anton Urbas, tajnik, br. Karol Žigon, blagajnik, br. Leopold Turšič, odbornik.

Pod večer je bil ustanovni shod v Dol. Logatcu, kjer se je zbralo še večje število vrlih fantov in tudi mož, ki jim je na srcu prospeh in blagor mladine. Govorila sta zopet »Zvezin« predsednik br. dr. Pogačnik in br. Turšič. Prvi je zopet obširno in v vznešenih besedah govoril o telovadski organizaciji in njenem pomenu, drugi je pa očrtal preporod slovenskega ljudstva v zadnjem desetletju in priporočal navdušenim mladeničem, naj se ljubijo med seboj. K odseku je pristopilo takoj 32 telovadcev, krepkih in žilavih, in lepo število (15) naraščaja. Številke pa bodo gotovo še poskočile. Kar ločiti se nismo mogli drug od drugega — tako lep večer je bil. Nov ogenj je zagorel v naših srcih. — Odbor si izvolimo v kratkem.

Seveda so naše razmere precej skromne. Nimamo lastnih domov in še manj telovadnic, in dokler se kaj ne ukrene, bomo morali telovaditi na prostem. S telovadbo začnemo po 15. juliju, ko se vse potrebno uredi. — Nad 40 mladeničev nas je bilo iz obeh naših izobraževalnih društev zadnjič na Vrhniki, vseh Logatčanov pa do 130. Ko smo videli očarljivi nastop naših telovadcev, se je naša želja po telovadbi še bolj ojačila in zdaj imamo, kar smo želeli. V Škofjo Loko nas pride precejšnje število, če Bog dá; pripravljamo pa za jesen tudi večji izlet v Škocijan pri Cerknici. O tem že še sporočimo.

Naj bi bila oba telovadna odseka za logaško dolino — kakor je rekel br. dr. Pogačnik — res potoka, ki naj bi pognalo obilo dehtečega cvetja in obrodilo mnogo zlatega zrnja! Na zdar!

Vsi za enega, eden za vse.

Št. Vid nad Ljubljano.

Marsikje se bo začelo sedaj med mladeniči živahnejše gibanje, ko so prišli dijaki na počitnice. Dijak, zmogel in tudi navdušen za dobro ali slabo, vpliva mogočno na razvoj društvenega življenja po deželi. Mi preprosti fantje smo že večkrat naglašali, kako zelo nas veseli, ako vidimo v svojih vrstah tudi ljudi, ki bodo kedaj tvorili boljši del ljudstva — inteligenco. Gotovo pa je, da je to v čast tudi njim samim, če to, kar se na stroške ljudstva v šoli nauče, delijo v počitnicah z ljudstvom. V naših društvih je mnogo dela, kateremu mi iz raznih vzrokov nismo kos. Dijaku je pa mogoče, včasih celo v zabavo. Pri nas v Št. Vidu je bilo tako s knjižnico. Zbirali smo sicer knjige in jih brali, a pravega reda ni bilo pri vsem tem. Sedaj je pa to reč v roke vzel jurist br. P. Rupnik, in ne bo dolgo, ko bomo imeli knjižnico, ki bo odgovarjala vsem tehničnim pravilom. — V telovadnici vadimo sedaj najbolj proste vaje, ker je zadnji čas pristopilo mnogo novih članov, katerim še ne gredo gladko. Vadimo se pa tudi na orodju in smo opazili, da je tudi med nami nekaj izvrstnih moči, ki se bodo ob vztrajnosti, ki jo kažejo, krepko razvile. Pred vsem pa skrbimo, da vlada v telovadnici stroga disciplina. V tem oziru moramo pohvaliti našega načelnika br. Fr. Zavodnika, kateri je z neizprosno strogostjo dosegel, da vlada sedaj v telovadnici najlepši red. V tej stvari ima morda kdo napačne pojme, češ: »Če bomo strogi, bodo fantje zgubili veselje.« Pri nas se je pokazalo nasprotno. Takemu, ki mu ni mari disciplina, mu po navadi tudi za telovadbo ni mnogo in zato drugi, ki jim je mnogo do tega, da se telovadi v redu, zgubijo veselje, če se prižanaša lahkomišljenim. Mi smo že deset takih postavili na cesto, a jih zato ni manj; prišli so drugi, ki so imeli veselje šele tedaj, ko so videli, da nam je v resnici za resno telovadbo. Onih deset pa si je ustanovilo »Sokolac«, kjer sedaj baje ni tako hudo. — Javne telovadbe na Vrhniki se nas je deset udeležilo. Nastopili smo: dva na drogu, dva na bradlji in drugi na skoku. Prijaznih Vrhnčanov ne bomo kmalu pozabili in le to želimo, da se vidimo v obilnem številu pri naši javni telovadbi dne 6. septembra v Št. Vidu. Vsled gnječje pri veselici smo se že ob pol sedmih podali na vlak, kjer smo v družbi bratov Vičanov še marsikako rekli in jih slednjič povabili k udeležbi naše telovadbe, kar so nam radi obljubili. — V nedeljo, 5. t. m., pa je bil za nas zopet praznik. Naše gasilno društvo je blagoslovilo svojo lepo novo shrambo. Napredka, potrebnega društvu, se veselil vsak pošten Šentvidčan, zlasti ker je pod tako skrbnim vodstvom požrtvovalnega A. Belca. Zato smo pa tudi mi oblekli uniforme in lepo v štiristopih prikorakali na slavnostni prostor, kjer so igrali naši tamburaši. Marsikdo je rekel: »To je pa res lepo, da imajo fantje tako lepo pošteno društvo!« In ravno to nas veseli, da nas modri možje uvažujejo in da nimamo nobenega resnega nasprotnika. Tudi »Sokoli« bi ne imeli nič zoper nas, samo to jih draži, da imamo mi pozdrav: Na zdar! in pa tako lepo uniformo. No, pa si bodo že pomagali. Pozdrav so si že drug izbrali. Če se namreč v gostilni dobita dva, pa je prvo: »Pij hudič!« Morebiti bodo tudi temu pozdravu primerno prirojili svojo uniformo; saj nekaterim bi se zelo podali — rožički.

Pri nebes kraljici in naših bratih.

Iz Tržiča.

Drugi izlet telovadnega odseka tržiškega se je vršil dne 28. junija. Lepo in krasno jutro je izvabilo zgodaj zjutraj naše telovadce iz bivališča, ker je bil napovedan ob 4. uri zjutraj čez lepe travnike in gozde odhod k Mariji Pomagaj na Brezje. Tam se je vsakdo nekoliko ohladil in potem smo se udeležili svete maše. Kaj lepo je bilo videti fante, ki so stali pri maši ves čas lepo pozor. Napravilo je tudi precejšen vtis na Brezje, ker takega društva ondi še ni bilo, in res lepa je misel, da se mladi fantje poklonijo nebeški Kraljici in si jo izvolijo za zaščitnico. Po maši pa so imeli zajterk v gostilni pri Gabrielčiču, kjer je bila točna postrežba in v zadovoljnost

vsem; točno ob polu desetih pa je bil odhod v Radovljico k našim bratom, ki tudi bijejo hud boj z nasprotniki. Lepo je bilo gledati te čvrste fante korakati iz Brezij, potem skozi gozd v vas Mošnje in dalje proti Radovljici. Spremljal jih je glas trobentača, ki zasluži pohvalo zaradi njegovega nastopa in lepih koračnic. Še predno smo prihiteli v mesto Radovljico, čuli so se oddaleč zvoki trobentača, kateri je naznanjal radovljiškimi sokolom, da pridejo neki telovadci, morda celo njih sodrugi, a kako osupnjeni so gledali ravno nasprotno vrste, katere so korakale mimo njih, ne meneč se zanje, pred gostilno Bastel. Tu so jih sprejeli radovljiški bratje z radostnim srcem in Na zdar! Skupnega obeda so se udeležili vsi telovadci. Točna, dobra in cena postrežba zasluži pohvale v javnosti, da bo priporočena tudi drugim. Po skupnem obedu je sledila zabava, le prekratek čas, in morali smo oditi naprej. Na kolodvoru je bilo nekaj časa treba čakati. Mem tem časom pa se je zbralo nekaj sokoličev nad kolodvorom, a v bližino se niso upali, temveč so se skrili v zavetje dreves, odkoder so nekaj cvrčali. Pa ker smo jih poklicali, naj pridejo do nas in nam oči v oči povedo svoje inteligentne pozdrave, jim je korajža všla v lilače in to tembolj, ker vedô, da bi se z njim lahko pomerili. Odpejali smo se z vlakom proti Podnartu in od tam peš v Tržič. Telovadcem kličemo: Le kmalu na kak izlet ter jim kličemo krepki: Na zdar!

Javna telovadba na Vrhniki.

Ob priliki desetletnice vrhniškega društvenega doma, dne 29. pr. m., je priredil mladi ondotni telovadni odsek javno telovadbo, katere so se udeležili pod vodstvom Zvezinega načelnika, brata Jeločnika, nekateri člani sledečih odsekov: ljubljanski, šentvidski, mengiški, horjulski, kamniški, idrijski, škojeloški in D. M. poljski. Nastopilo je 69 telovadcev pod sledečim sporedu: 1. rajalni nastop, 2. proste vaje, 3. orodna telovadba (brez menjave), 4. orodna telovadba ljubljanskega vaditeljskega zbora (bradlja), 5. nastop nekaterih članov v vajah s palicami, 6. rajalni odhod. Javna telovadba je napravila na mnogoštevilno gledavstvo zelo ugoden vtis; navdušeno so bile pozdravljene posamezne vaje. Oko strokovnjaka pa je zapazilo nekatere nedostatke, katere moramo z namenom, da v prihodnje odpadejo, grajati. 1. Pri rajalnem pohodu več kritja in boljši korak, glave vedno po konci. 2. Pri prostih vajah samo nekaj več točnosti pri začetnih gibih. 3. Pri orodni telovadbi naj slabejši telovadci raje ne nastopijo, nego, da se jih da k skokom. Skoki napravijo pri javni telovadbi samo tedaj vtis, ako so izvedeni do viška pravilno in dostopi in odstopi vzorni. 4. Orodna telovadba ljubljanskega vaditeljskega zbora je bila zelo lepa in težke vaje posameznikov so novsem zaslužile burno pohvalo. 5. Vajam s palicami se je poznalo, da so bile priučene v zadnjem tednu. Vpoštevati pa moramo, da je trpela elegantna izpeljava istih vsled telovadišča. 6. Za rajalni odhod velja isto kot za prihod.

Omeniti moramo še, da sta bila rajalni prihod in odhod zelo efektno sestavljena in so napravile slikovite figure istih navzlic preprostosti najboljši vtis.

Noben dan — zaman!

Iz Mengša.

Da je v združenju moč in napredek, to vé že vsak, kdor resno zasleduje gibanje sedanjega časa. Da pa ima najnovejša mladeniška organizacija »Telovadna zveza« tako moč in tako lepo prihodnost, tega pred kratkim časom ne bi bil nihče pričakoval. Že star pregovor pravi: Sloja jači, nesloga tlači. Ta sloja se posebno lepo kaže pri telovadnih odsekih, pri telovadcih samih; sami se zavedajo, da večje krdelece mladih fantov zmore veliko, kar posameznik večinoma ne zmore. To pokaže vsaka javna telovadba bolj in bolj. Zato mladeniči le pogum, in nič strahu pred zabavljači in nasprotniki, zakaj vsaka dobra stvar ima gotovo nasprotnike.

Naj se zaganjajo v telovadne odseke, kakor jim drago, te organizacije strli ne bodo, pač pa se bodo sami

najbolj blamirali, kakor so se že večkrat. Da pri nas ni brez tega, se razume. Ker nas sokoli, ki jih seveda ni veliko, pustijo skoro pri miru, imamo pa čisto »domače«, toda hude nasprotnike. To so neki tovarniški delavci, ki bi nas menda najraje snedli, ko bi se jim seveda pustili. Več o tem bomo še govorili.

Telovadimo še vedno trikrat na teden, in ravno tako naraščaj, katerega je lepo število. Slavnosti na Vrhniki in javne telovadbe se je udeležilo pet telovadcev. Bili so vsi prav navdušeni. Zvezine javne telovadbe v Škofji Loki se udeležimo polnoštevilno. Te dni bodemo tudi imeli poučni govorniški tečaj, in sicer bode zvečer hodil poučevati nas za cel teden gosp. Slavko Ravnihar iz Ljubljane. Telovadci so se skoro vsi prijavili k temu tečaju. Na zdar!

Kadar mrtvi vstajajo.

Sv. Ivan pri Trstu.

Vrli mladenič-somišljenik nam piše:

Menda ni bilo v nobenem kraju toliko rohnenja in vpitja ob ustanovitvi katoliških društev, kakor na Tržaškem. Narodnjaki (socialni demokrati ne, ker so bolj olivkani kakor naprednjaki) so mirne ljudi napadali. Posebno imamo vzgled iz Boljunca. Ob ustanovitvi tega društva je svoj čas prirohnela gospoda iz »naprednjaškega« Trsta. »svobodnih« Ricman in iz »protiškofovske« Doline na shod, da bi ga, ako mogoče, razbila. Toda, strašno so se sprekli. Fantje in možje, videč plemeniti namen naših društev, so stali nožumno in nevstrašeno ter ustanovili »Delavsko izobraževalno in podporno društvo«, ki ima plemeniti namen, ne le razširjati ljudsko izobrazbo, ampak tudi, da daje ob boleznih ali nesreči svojim članom podporo.

Pri svefoivanskem katoliškem društvu so vpili: »Mora zaspati!« Toda zaspati so v resnici »naprednjaki«, ki nimajo veselja zbuditi svoje »mladine«. Ubogi fantje! V kake roke ste prišli!

V Škednju so tudi nedavno, ko se je ustanovilo izobraževalno društvo, vpili »mrtvorojeno dete«, ali mrtvorojena deteta vstajajo! Dokaz imamo v zadnjih dogodkih.

Dne 14. pr. m. se je v Boljuncu vršilo predavanje F. Tersegglava, ki se ga je udeležilo kakih 80 fantov in možev. Dasi se je shod vršil pod milim nebom in je bil cel teden prej javno naznanjen, nasorotnikov, katerih je malo, ni bilo zraven. Isteve dne popoldne je predaval F. Tersegglav pri Sv. Ivanu. V ponedeljek, dne 15. pr. m. je pa bilo predavanje v katoliškem društvu v Trstu. Preteklo nedeljo, dne 28. pr. m. je predaval F. Tersegglav v Škednju in mrtvorojeno dete je vstalo. Udeležilo se je shoda polsto članov.

Skoraj vsako društvo ima svojo čitalnico.

Zadnje dni se je pokazalo, da je pri Sv. Ivanu popolnoma zašlo solnce »Fdinosti«. Imeli so namreč shod, na katerem je bilo približno 80 ljudi, od teh niti 10 Svetoivančanov. Tako je! Le pridno napredujte! Tržaški tovariši: Bojujmo se za resnico! Vsem drugim tovarišem pa kličemo: Na svidenje dne 26. in 27. t. m. v Škofji Loki!

Nič bojazni!

Iz **Vivave**. Naš novoustanovljeni odsek telovadi vsako nedeljo in vsak praznik od 4. do 6. ure popoldan. Obisk je povoljen. Izmed 22 članov prihaja redno 18 članov. Štirje imajo tudi že telovadno obleko — do druge nedelje si pa jo nabavi že gotovo deset. Telovadno orodje, katero nam je bilo pokradeno, smo dobili v reki Vivavi. Vnovič smo si na prostem napravili telovadnico. Na praznik presv. Rešnjega Telesa smo se skupno udeležili procesije: čudno so nas pogledovale nekatere osebe, nas vse preštele, in se nam zaničljivo smejale. Zmenili se nismo za njihove zasmeh, ampak smo možato in značajno se jim postavili nasproti. Tudi pri nas nas nazivljejo

»čuke«; a mi se za take puhle fraze ne zmenimo. Nam je le pri srcu, da bomo enkrat možje, zdravi po duhu in telesu, borili se za svojo majko Slovenijo. Brajfe! Ako se udeležite redno telovadnih ur, ni le vaša korist na zdravju, ampak tudi v korist celemu narodu. Kajti, ako se že sedaj navadite značajnosti, tem bolj jo boste pokazali v času, ko bodete dorasli. Neustrašeno sedaj naprej v korist našo in v korist celega slovenskega naroda! Na zdar!

Gorenjske straže.

Iz Radovljice.

Veselica, ki jo je naš telovadni odsek priredil dne 28. junija, je prinesla precejšnjo svotico dobička, kakor mi nismo računali. Kdo bi si bil mislil, da nas bo posejilo toliko občinstva? Seveda se imamo v prvi vrsti zahvaliti bratu A. Jeločniku, ki je izro vodil, da se je vse izvršilo v najlepšem redu. Zahvala gre tudi kaplanu Fr. Erjavcu, ki se je vkljub svojim mnogim poslom žrtvoval za nas, nadalje gospodičnam F. Kalan in Amaliji Šlibar, ki sta se potrudila, da sta svoji vlogi dobro izvršili. Našo veselico so posejeli tudi bratje iz Jesenic. Zabava je bila prav pristrčna in le prekmalu je minul čas, ko so nas morali jeseniški bratje zapustiti in se z opolunočnim vlakom domov vrniti. Ta dan so nas pa obiskali tudi bratje iz Tržiča (14 uniformiranih) in dva brata iz Križev. Ko so po skupnem obedu odkorakali ob dveh popoldne na kolodvor, so sokoliči iz hriba nad kolodvorom v zadnjem trenotku, ko je vlak odhajal, iamrali in čivkali, da smo »čuki« itd. Tudi požvižgali so nekoliko. Če bi vedeli, kako so smešni! Igrajo približno tako lepo vlogo kakor v srednjem veku grajski norci. Bog jim daj pamet! Na svidenje v Škofji Loki! Na zdar!

Nesvobodomiselnih svobodomisleci.

Francoski naučni minister Doumergue je nedavno zbornici predložil dva šolska zakona, ki sta sicer kratke vsebine, imata pa namen rešiti posvetno šolo, ki je zdaj v veliki krizi. Prvi zakonski predlog ima naslov »Obramba državnega pouka«. V motivaciji zakona je rečeno, da se v različnih krajih združujejo družinski očetje, kateri pod pretvezo, da hočejo braniti v postavi zajamčeno nepristranost šole, delovanje državne šole ovirajo in bi s časom lahko stvar tako daleč prignali, da bi delovanje učiteljev onemogočili, ako se nič proti temu ne ukrene. — To pa je le pretveza. »Lige družinskih očetov« res obstoje, toda nimajo namena »brani« v postavi zajamčeno nepristranost šole, temveč to nepristranost, ki je res zajamčena, pa se ne izvršuje, udejstviti. Kajti državna šola je brezverska. Učitelji in učne knjige — vse je ateistiško. Zato so starši otrokom prevovedali učiti se na pamet to ali ono bogokletno berilo, pesem itd. Ker se šolske oblasti za pritožbe staršev niso zmenile, so se obrnili na sodišča. Več sodišč je dalo staršem prav. Zdaj vložena postava ima namen prepričati, da bi starši mogli prepovedovati otrokom, kaj naj se uče, oziroma zatožiti učitelje. Druga postava določuje, da se tožbe proti učiteljem ne smejo vložiti pri civilnih sodiščih, ampak pri upravnih oblastih, to je pri prefektu. — Tako so zdaj francoski katoličani prisiljeni otroke pustiti brezversko vzgajati. Daleč so prišli v Franciji!

Listnica uredništva.

Prihodnja številka »Mladosti« ne bo izšla 25. t. m., temveč v soboto po škofjeloški prireditvi, to je 1. avgusta, to pa zato, da bomo podali natančno poročilo o Škofji Loki. — Tisti naročniki »Mladosti«, ki gredo na počitnice, naj naznanijo uredništvu svoj počitniški naslov, da ne bo nerada. — Čekovni promet uvedemo v kratkem.